യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5 ✓
(ഉപശമ+പ്രകരണമ്)/സർഗം 22✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അഥവാ രഘു-വംശാ+ഖ്യ/നഭഃഫ്/പൂർണ-നിശാകര .
ബലിവദ്/ബുദ്ധി-ഭേദേന+ ജ്ഞാന-മാസാ-ദയാ-മലമ് .. 1

ശ്രീരാമ ഉവാച .

ഭഗവൻഥ്.സർവ-ധർമജ്ഞ+ ത്വത്/പ്രസാദാ+ന്മയാ ഹൃദി .
പ്രാപ്തം പ്രാപ്ത+വ്യ-മഖിലം വി+ശ്രാന്തംഞ്ച് ചാമലേ പദേ .. 2

ശരദീ/വാമ്/ബരാ/ദഭ്ര/മദ+ഭ്രം മമ ചേതസഃ .
വിഭോ+ വ്യപഗതം സർവംൻ തൃഷ്ണാ+ഖ്യംൻ തന്മഹാ-തമഃ .. 3

അമൃതാ-പൂരിതഃസ് സ്വ+സ്ഥഃശ് ശീത-ലാത്മാ മഹാ+ദ്യുതിഃ .
തിഷ്ഠാ+മ്യാനന്ദ-വാനന്തഃസ് സായം പൂർണ-മിവോഡു-രാട് .. 4

അശേഷ-സംശയാമ്/ഭോദ/ശരത്-സമയ കിംൻത്വഹമ് .
തൃപ്തി-മേഷാംൻ ന ഗച്ഛാമി/ വചസാംവ് വദ-തസ്/തവ .. 5

ബലേർ/വിജ്ഞാന-സംപ്രാപ്തിം/ പുനർ/മദ്ബോധ-വൃദ്ധയേ .
വിഭോ കഥയ ഖിദ്യന്തേ/ സന്തോ നാവ-നതം പ്രതി .. 6

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ശ്രൃണു രാഘവ തേ വ+ക്ഷ്യേ ബലേർ/വൃത്താന്ത-മുത്തമമ് .
ശ്രുതേന യേന തംൻ തത്ത്വ/ബോധം പ്രാപ്സ്യസി ശാശ്വതമ് .. 7

അസ്(തി-അ)സ്മിഞ്ച്-ജഗതഃഖ് കോശേ/
കസ്മിംശ്-ചിദ്-ദിങ്നി-കുഞ്ജകേ .
പാതാല-മിതി വിഖ്യാതോ/ ലോകോ ഭൂമേ-രധഃസ് സ്ഥിതഃ .. 8

ക്ഷീരോ-ദാർണവ-ജാതാഭിർ/ദിര-ധാഭി-രമൃതാം/ശുഭിഃ .
ക്വചിദ്-ദാനവ-കന്യാഭിർ/ഭാതി നിർവി-വരാ+ന്തരഃ .. 9

ജി+ഹ്വാ-ഗണോ+ദ്ദാമ-രവൈർ/വിലോല-രസനാ-യുഗൈഃ .
ക്വചിദ്/ഭോഗി-ഭിരാ-പൂർണഃസ് സഹസ്ര-ശത-മസ്ത/കൈഃ .. 10

ദേഹാ+ദ്രി-വലിതാശേഷ/വി+ശ്വോദ്ധരണ-ഘസ്മരൈഃ .
ക്വചിദ്-ദനു-സുതൈർ/വ്യാപ്തശ്-ചലദ്/ഭിരിവ മേരുഭിഃ .. 11

കുമ്ഭ/കൂടാ+ഗ്ര-വിശ്രാന്ത/വസുധാ-മണ്ഡലോ/ദരൈഃ .
*ക്വചിദ്-ദിഗ്/ദന്തിഭിർ/ദന്ത/+ദ്രുമാ+ദ്രിഭി-രുപാ+ശ്രിതഃ .. 12

മഹാ-കട-കടാ-ശബ്ദ+ത്രസ്ത/ഭൂത-പരമ്പരൈഃ .
ക്വചിദ്-ദുർഗന്ധ-ഭൂതാഭൈ/രധോ-നാരക-മണ്ഡലൈഃ .. 13

ആഭൂതല-മഭി+പ്രോത/സപ്ത-പാതാല-മണ്ഡലൈഃ .
ക്വചി+ദ്രത്നാ-കരൈർ/വ്യാപ്തഃഫ് പാതാലൈർ/വിവരൈ-രിവ .. 14

സുരാസുര-ശിരഃസ്-സുപ്ത/പാദാമ്/ഭോരുഹ-പാംസുനാ .
ക്വചിദ്/ഭഗവതാ തേന കപിലേന പവി+ത്രിതഃ .. 15

ആസുരീ-സംഭൃ-താനന്ത/പൂജന+ക്രീഡനൈ/ഷിണാ .
ക്വചിദ്/ഭഗവതാ തേന ഹാട-കേശേന പാലിതഃ .. 16

തസ്മി+ന്നസുര-ദോസ്/തമ്ഭ/ധാര്യമാണ-മഹാഭരേ .
ബഭൂവ ദാനവോ രാജാ/ വിരോചന-സുതോ ബലിഃ .. 17

സാക്ര+ന്ദേന സമം സർവൈഃസ് സുര-വിദ്യാധരോ-രഗൈഃ .
പാദ-സംവാഹനംയ് യസ്യ /സുര-രാജേന വാഞ്ഛിതമ് .. 18

കോശസ്/ത്രൈലോക്യ-രത്നാനാം പാതാ സർവ-ശരീ-രിണാമ് .
*ധർതാ ഭുവന-ധർ/ത്യണാംയ് /യസ്യ പാലയിതാ ഹരിഃ .. 19 (ത്യ is ✓)

ഐരാ-വണസ്യ സംശോഷംയ് യന്നാ+മ്നാ കടഭി+ത്തയഃ .
കേകയേ-വാഹി-ഹൃ+ന്നാ+ഡ്യോ/ ജഗ്മുരാ/ജഗ്മു/രാർത/താമ് .. 20

പ്രതാ/പോ+ഗ്രോഷ്മ/ഭി+ര്യസ്യ/ കല്പകാല ഇവാബ്/ധയഃ .
യയുഃശ് ശോഷോ+ന്മുഖാഃസ് സപ്ത സപ്തതാംങ് കുപിതാ-കൃതേഃ .. 21
യദ+ധ്വരാ+ഗ്ര്യ/ധൂമാ+ഭ്ര/രാജയോ വലിതാബ്/ധയഃ .
ബ്രഹ്മാണ്ഡ-കോടര+സ്യാസ്യ സദാ കവചതാംയ് യയുഃ .. 22

യസ്യ ദൃഷ്ടി-ദൃഢാ-ഘാത/നു+ന്നാ-ധാര-കുലാ-ചലാഃ .
വിനമന്തി ദിശഃസ് സർവാ ലതാഃഫ് ഫല-നതാ ഇവ .. 23

ലീലാ-വിജിത-നിഃശ്-ശേഷ/ഭുവനാ/ഭോഗ-ഭൂഷണഃ .
ദശകോടീഃസ് സവർ/ഷാണി ദൈ+ത്യോ/ രാജ്യംഞ് ചകാര ഹ .. 24

അഥ ഗ+ച്ഛഥ്-സ്വന+ല്പേഷു യുഗേ+ഷ്വാവർത-വൃ+ത്തിഷു .
സുരാസുര-മഹൗ/ഘേഷു+ പ്രോത്/പത+ത്സു പത+ത്സു ച .. 25

അജ+സ്ര/മതി-ഭുക്തേഷു+ ത്രൈലോ+ക്യോദാര-വൃത്തിഷു .
ഭോഗേ+ഷ്വഭജ/ദു+ദ്വേഗം ബലിർ/ദാനവ-നായകഃ .. 26

മേരു-ശ്രൃങ്ഗ-ശിഖാ-രത്ന/കൃത-വാതാ/യന+സ്ഥിതഃ .
ഏകദാ ചിന്തയാ-മാസ+ സ്വയം സംസാര-സംസ്ഥിതിമ് .. 27

കിയന്ത-മിദമ+ക്ഷുണ്ണ-ശക്തിനൈവ മയാ-ധുനാ .
സാമ്രാജ്യ-മിഹ കർതവ്യംവ് വിഹർ/തവ്യംഞ് ജഗത്ത്രയേ .. 28

മഹതാ മമ രാഷ്ട്രേണ+ ത്രൈലോ+ക്യാദ്ഭുത/കാരിണാ .
കിം വാ ഭവതി ഭു+ക്തേന ഭൂരി-ഭോഗാതി-ഹാരിണാ .. 29

ആപാത-മാത്ര-മധുര-മാവ+ശ്യക/പരി+ക്ഷയമ് .
ഭോഗോപ-ഭോഗ-മാത്രം മേ/ കിംൻ നാമേദം സുഖാ-വഹമ് .. 30

പുനർ/ദിനൈക-കലനാ/ശർവരീ-സംസ്ഥിതിഃ പുനഃ .
പുനസ്താ+ന്യേവ കർമാണി ല+ജ്ജായൈ/ നച തുഷ്ടയേ .. 31

പുന-രാലിങ്/ഗ്യതേ കാന്താ പുനരേവ ച ഭുജ്യതേ .
സേയം ശിശു-ജന+ക്രീഡാ ല+ജ്ജായൈ മഹതാ-മിഹ .. 32

തമേവ ഭുക്ത-വിരസം വ്യാപാ-രൗഘം പുനഃപുനഃ .
ദിവസേ ദിവസേ കുർവൻ/പ്രാജ്ഞഃഖ് കസ്മാന്ന ലജ്ജതേ .. 33

പുനർദിനം പുനാ രാത്രിഃഖ് പുനഃഖ് കാര്യ-പരമ്പരാഃ .
പുനഃഫ്/പുനരഹം മന്യേ+ പ്രാജ്ഞ+സ്യേയം വിഡമ്ബനാ .. 34

ഊർമിതാം പുനരാ-സാദ്യ പുനരേതി നിരൂർമി-താമ് .
യഥാ ജലംൻ തഥൈ-വായംൻ താംൻ താമേതി+ ക്രിയാംഞ് ജനഃ .. 35

ഉന്മത്ത-ചേഷ്ടിതാ-കാരാ പുനഃഫ്-പുനരിയംങ് ക്രിയാ .
ജനം ഹാസയതേ+ പ്രാജ്ഞം ബാല-ലീലോ-പമാ മുഹുഃ .. 36

കൃതയാ+പ്യനയാ നിത്യംങ് ക്രിയയാ കൃത-കാര്യയാ .
കോ്ഽർഥഃസ് സ്യാ+ത്താ-ദൃശോ യേന/ പുനഃഖ് കർമ ന വിദ്യതേ .. 37

കിയന്ത-മഥവാ കാല/മിദ-മാഡമ്-വരം മഹത് .
ഇഹാസ്/മാഭി-രനുഷ്ഠേയംങ് കിംൻ താവത്-സമവാ+പ്യതേ .. 38

അനന്തേയം ശിശു+ക്രീഡാ വസ്തു-ശൂന്യൈവ വസ്തുതഃ .
ആവൃ+ത്ത്യാ+ ക്രിയതേ+ വ്യർഥ-മനർഥ+പ്രസരാർ/ഥിഭിഃ .. 39

ഫലമേകം മഹോദാരംൻ നേഹ പ+ശ്യാമി കിംചന .
കാര്യമസ്തീ/തരത്/പ്രാപ്തേ യസ്മി+ന്നാമ ന കിംചന .. 40

*ഭോഗാ-ദൃതേ കിമന്യത്-സ്യാത്/തദ്ഭവ്യ-മവി-നാശി യത് .
*ഏവം സംഞ്-ചിന്തയാ+മ്യാശു/ ദ+ധ്യൗ മത്വേ+(തി-ആ)സൗ ബലിഃ ..41

അഥാ+ഭ്യുവാചാ-സുര-രാഡാഃസ് സംസ്മൃത-മിതി+ ക്ഷണാത് .
സ്വാത്മ+ന്യേവ മന+സ്യർഥം സ+ഭ്രൂ-ഭങ്ഗംവ് വിമർശയൻ .. 42

പുരാ കിലേഹ ഭഗവാൻ/പൃഷ്ടോ്ഭൂത്/സവിരോ-ചനഃ .
പിതാ മയാത്മ-ത+ത്ത്വ+ജ്ഞോ/ ദൃഷ്ട-ലോക-പരാവരഃ .. 43

യഥാ സകല-ദുഃഖാനാം സുഖാനാംഞ്ച മഹാമതേ .
യത്ര സർവേ+ ഭ്രമാഃശ് ശാന്താഃഖ് കോ്സൗ സീമാന്ത ഉച്യതേ ..44

കോപ-ശാന്തോ മനോമോഹഃഖ് ക്വാതീതാഃസ് സകലൈ-ഷണാഃ .
വിരാമ-രഹിതംങ്ങ് കുത്ര താത വി+ശ്രമണംഞ്ച് ചിരമ് .. 45

കിം പ്രാപ്/തേഹ സമസ്/തേഭ്യഃഫ് പ്രാ+പ്യേ്സ്മിംസ്/തൃപ്തിമാൻ-പുമാൻ .
കിംൻ ദൃഷ്ട്വാ ദർശനം ഭൂയോ/ നതാ-തോപ-കരോ+ത്യലമ് .. 46

അത്യന്ത-ബഹവോ്+പ്യേതേ ഭോഗാ ഹി ന സുഖാവഹാഃ .
ക്ഷോഭയന്തി മനോ മോഹേ/ പാതയന്തി സതാമപി .. 47

ത+ത്താതാ-വിഹ-താനന്ദ/സുന്ദരംങ്ങ് കിംഞ്ച്-ചി/ദേവ മേ .
താദൃ+ക്കഥയ യത്ര+സ്ഥ+ശ്ചിരംവ് വിശ്രാന്തി-മേ+മ്യഹമ് .. 48

ഇത്യാകർണ്യ പുരാ നിശാകരകര+
സ്പർധാലു-ഗുച്ഛസ്/ഖലത്-
പുഷ്പാ-പൂര-കൃതാവ-ഗുണ്ഠനപദ+
സ്യോ+ക്തംൻ തലേ തേന മേ .
പിത്രാ+ സ്വർഗ-ഹൃതസ്യ സാഗര-തരോഃസ്
സംരോ-പിത+സ്യാ-ജിരേ
സ്ഫാരാ-കാര-രസായ-നാസവ-സമം
സംമോഹ-ശാ+ന്ത്യൈ വചഃ ..49

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേ-ഷൂപ-
ശമ+പ്രകരണേ വിരോചന+സ്മരണംൻ നാമ+ ദ്വാവിംശഃസ് സർഗഃ .. 22 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
26.10.2023